

საგამოცდო პროგრამა წიგნიერებაში

რას ნიშნავს წიგნიერება კითხვის სფეროში?

წიგნიერება განიმარტება, როგორც ადამიანის უნარი, ძირითად საგნებში მიღებული ცოდნა გამოიყენოს ყოველდღიურ ცხოვრებაში - სხვადასხვა სიტუაციაში განსაზღვროს და გადაჭრას პრობლემები, ცოდნის საფუძველზე გააანალიზოს ინფორმაცია, იმსჯელოს და შეძლოს ეფექტური კომუნიკაცია. კითხვის სფეროში წიგნიერება განისაზღვრება, როგორც „წერილობითი ტექსტის გაგება, გამოყენება და გააზრება დასახული მიზნების მისაღწევად, ცოდნისა და პოტენციალის განვითარებისა და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობის მისაღებად“ (UNESCO 2014).

კითხვის უნარი (წიგნიერება) გულისხმობს კომპეტენციებს, რომლებიც საშუალებას აძლევს ადამიანს, მის მიერ დასახული, კონკრეტული მიზნის შესაბამისად გაიგოს, გამოიყენოს, გააანალიზოს და შეაფასოს ერთი ან მეტი ტექსტით წარმოდგენილი წერილობითი ინფორმაცია.

რას ამოწმებს კითხვის უნარის შესაფასებელი ტესტი?

კითხვის უნარის შესაფასებელი ტესტი ადგენს სხვადასხვა სახის ტექსტის გაგების, გამოყენებისა და გააზრების უნარებს, რომლებიც აუცილებელია თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი კომპეტენციების მქონე პროფესიონალების მომზადებისათვის.

ტესტის მიზანია, გამოავლინოს ის გამოსაცდელი, რომლებსაც უკეთ აქვთ განვითარებული: ვერბალური მასალის აღქმისა და გააზრების უნარი; ლოგიკური მსჯელობისა და ანალიზის უნარი; ტექსტში პირდაპირ და არაპირდაპირ მოცემული ინფორმაციის (ქვეტექსტის) გაგებისა და გააზრების უნარი.

ტექსტის გააზრებასთან დაკავშირებული დავალებები ითვალისწინებს კავშირების დამყარებას, შედარებას, ახსნას ან ტექსტის რაიმე მახასიათებლის შეფასებას. ზოგიერთი ამგვარი დავალება გამოსაცდელისგან მოითხოვს ტექსტის გაგებასა და ახალი ინფორმაციის უკვე არსებულ ზოგად ცოდნასა და გამოცდილებასთან დაკავშირებას.

ტესტი აერთიანებს სხვადასხვა ტიპის დავალებებს, რომელთა შესრულება არ მოითხოვს განსაკუთრებულ, სპეციალურ-საგნობრივ ცოდნას. მათი დამლევა შესაძლებელია ნებისმიერ სოციალურ-კულტურულ გარემოში მცხოვრები გამოსაცდელისათვის.

ტესტის სტრუქტურა

ტესტის სტრუქტურა და შინაარსი ეყრდნობა მოსწავლეთა საერთაშორისო შეფასების პროგრამის PISA-ს კონცეპტუალურ ჩარჩოს. წაკითხულის გააზრების დავალებები შეიძლება იყოს სხვადასხვა ტიპის: პირადი ხასიათის, საჯარო, საგანმანათლებლო თუ საქმიანობასთან დაკავშირებული.

- **პირადი ხასიათის ტექსტები** შეესაბამება მკითხველის პირად ინტერესებს. ასეთი ტექსტებია: პირადი წერილები, პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებული ტექსტები.
- **საჯარო ტექსტი** შეიცავს ინფორმაციას საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვანი აქტივობებისა და საკითხების შესახებ. მაგალითად, ასეთ ტექსტებს წარმოადგენს ოფიციალური დოკუმენტები და ინფორმაცია საჯარო ღონისძიებების შესახებ.
- **საგანმანათლებლო ტექსტები** შემეცნებითი ხასიათისაა. მაგალითად, ტექსტები საბუნებისმეტყველო, სოციალური თუ ხელოვნების სფეროებიდან.
- **საქმიანობასთან დაკავშირებული ტექსტები** ასოცირდება სამუშაო ადგილთან, ჩვეულებრივ კი - რაიმე კონკრეტული ამოცანის შესრულებასთან. საქმიანობასთან დაკავშირებული ტექსტი შეიძლება წარმოადგენდეს სამუშაო ვაკანსიის შესახებ გაზეთში გამოქვეყნებულ განცხადებას.

დანართი N2

საგამოცდო პროგრამა რაოდენობრივ წიგნიერებაში

1. არითმეტიკა და ალგებრა

1. ნატურალური რიცხვები	ნატურალური რიცხვების ჩაწერა ციფრებით. ლუწი და კენტი რიცხვები. ჯერადი და გამყოფი; მარტივი რიცხვები.
2. წილადები და მთელი რიცხვები	ათწილადები, დადებითი და უარყოფითი რიცხვები;

	<p>რიცხვთა შედარება; არითმეტიკული მოქმედებები რიცხვებზე; არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებები.</p>
3. ნაწილი და პროცენტი	<p>რიცხვის ნაწილისა და პროცენტის პოვნა; რიცხვის პოვნა ნაწილისა და პროცენტის მიხედვით; იმის დადგენა, თუ ერთი რიცხვი მეორის რა ნაწილი ან პროცენტია.</p>
4. შეფარდება და პროპორცია	<p>პროპორციის ძირითადი თვისება; პროპორციულ ნაწილებად დაყოფა; მასშტაბი.</p>
5. რიცხვითი ღერძი	<p>რიცხვების გამოსახვა რიცხვით ღერძზე; წერტილის კოორდინატი რიცხვით ღერძზე.</p>
6. ალგებრული გამოსახულება	<p>ალგებრული გამოსახულების რიცხვითი მნიშვნელობა; ალგებრულ გამოსახულებათა გარდაქმნა: მსგავსი წევრების შეერთება, საერთო მამრავლის ფრჩხილებს გარეთ გატანა, მამრავლებად დაშლა; ორი რიცხვის ჯამისა და სხვაობის კვადრატის, აგრეთვე – კვადრატების სხვაობის ფორმულები.</p>
7. განტოლება; განტოლების ამონახსნი (ფესვი)	<p>წრფივი განტოლების ამონახსნა</p>
8. წრფივ განტოლებათა სისტემის ამონახსნა	

9. რიცხვის ნატურალური ხარისხი და მისი თვისებები	
10. მიმდევრობა; ფუნქცია; ფუნქციის გრაფიკი	
11. საშუალო არითმეტიკული	

2. გეომეტრია

<p>1. გეომეტრიული ფიგურები სიბრტყეზე</p>	<p>წერტილი, წრფე, სხივი, მონაკვეთი, ტეხილი; კუთხე, კუთხის საზომი ერთეული – გრადუსი; მართი, გაშლილი, მახვილი და ბლაგვი კუთხეები; მოსაზღვრე, ვერტიკალური, ჯვარედინად მდებარე კუთხეები და მათი თვისებები; მრავალკუთხედი; მრავალკუთხედის დიაგონალი, წესიერი მრავალკუთხედი, მრავალკუთხედის პერიმეტრი; სამკუთხედის უტოლობა; სამკუთხედის კუთხეების სიდიდეთა ჯამი; ტოლფერდა, ტოლგვერდა, მართკუთხა სამკუთხედები და მათი თვისებები; დამოკიდებულება სამკუთხედის გვერდებსა და მათ მოპირდაპირე კუთხეებს შორის; პითაგორას თეორემა; სამკუთხედის ფართობის გამოსათვლელი ფორმულა; რომბი, მართკუთხედი, პარალელოგრამი, კვადრატის და მათი თვისებები;</p>
--	---

	მართკუთხედის, პარალელოგრამის, კვადრატის ფართობის გამოსათვლელი ფორმულები; წრეწირი, წრე; ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი; წრეწირის სიგრძის გამოსათვლელი ფორმულა; წრის ფართობის გამოსათვლელი ფორმულა.
2. სიმეტრიული ფიგურები; ღერძული სიმეტრია	
3. პარალელური და მართობული წრფეები; პარალელურ წრფეთა თვისებები	
4. მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე	
5. გეომეტრიული სხეულები	კუბი, მართკუთხა პარალელეპიპედი, პირამიდა, სფერო, ბირთვი, ცილინდრი; კუბის, მართკუთხა პარალელეპიპედის მოცულობის გამოსათვლელი ფორმულები.

3. მონაცემთა ანალიზი

1. მონაცემთა წარმოდგენის ხერხები	ცხრილი; სკალა; გრაფიკი, წრიული დიაგრამა, ხაზოვანი დიაგრამა, სვეტოვანი დიაგრამა.
----------------------------------	---

4. ალბათობის თეორია

1. ხდომილება და მისი ალბათობა	
-------------------------------	--

5. ზომა, ზომის ერთეულები

1. სიგრძე. სიგრძის ერთეულები	სანტიმეტრი (სმ), დეციმეტრი (დმ), მეტრი (მ), კილომეტრი (კმ).
2. ფართობი. ფართობის ერთეულები	კვადრატული სანტიმეტრი (სმ ²), კვადრატული მეტრი (მ ²), კვადრატული კილომეტრი (კმ ²), ჰექტარი (ჰა).
3. მოცულობა. მოცულობის ერთეულები	კუბური სანტიმეტრი (სმ ³), კუბური მეტრი (მ ³), ლიტრი.
4. მასა. მასის ერთეულები	გრამი (გ), კილოგრამი (კგ), ტონა (ტ).
5. სიჩქარე. სიჩქარის ერთეულები	მეტრი/წამში (მ/წმ), კილომეტრი/საათში (კმ/სთ).
6. დრო. დროის ერთეულები	წამი, წუთი, საათი, დღე-ღამე, კვირა, თვე, წელიწადი, საუკუნე.